

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก และเพื่อเปรียบเทียบการศึกษาการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีของสถานศึกษา และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นสถานศึกษา จำนวน 112 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามระดับการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา โดยมีลักษณะคำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบตัวที และค่าความแปรปรวนทางเดียว

สรุปผลการวิจัย

ข้อค้นพบจากการวิจัยเรื่องการศึกษาการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ในครั้งนี้สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. สถานศึกษามีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียน การสอน ด้านการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ด้านการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2. สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และไม่เข้าร่วมโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการปฏิบัติในด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการจัดระบบบริหารจัดการสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ซึ่งมากกว่าสถานศึกษาที่ไม่เข้าร่วมโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

3. สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งสถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็ก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีประเด็นที่ค้นพบและควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษานครนายก โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ด้านการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการที่กระทรวงศึกษาธิการก็มีนโยบายสำคัญในการเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาโดยยึดมั่นในหลักคุณธรรมนำความรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ เจตคติสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างสมดุลและยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550ข : 1) พร้อมนี้ได้กำหนดแผนดำเนินการหลักเพื่อการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาไว้ 4 ประการ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2550ข : 3) คือ 1) การสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยการพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ตลอดจนกิจกรรมส่งเสริมรูปแบบต่าง ๆ การพัฒนาบุคลากร เครือข่าย การประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจ 2) การนำสู่การปฏิบัติโดยนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน และการบริหารจัดการในสถานศึกษา 3) การประสานความร่วมมือและเชื่อมโยงเครือข่าย โดยการจัดทำฐานข้อมูลกลางเศรษฐกิจพอเพียง 4) การติดตาม

ประเมินผล โดยการพัฒนาดัชนีตัวชี้วัดความพอเพียงของสถานศึกษา การติดตามผลงานในพื้นที่ การรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงาน การประเมินผลนักเรียน นักศึกษา และประชาชนที่รับบริการ ตลอดจนการเชื่อมโยงผลงานของครู/ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จกับการประเมิน วิทยฐานะ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กานต์ชนิด ต๊ะนัย (2551 : 49-51) ได้ศึกษาเรื่อง การน้อมนำ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนเรียนบ้านเทอดไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัด เชียงราย ผลการวิจัยพบว่า การน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนบ้านเทอด ไทย อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย ทั้ง 4 ด้าน พบว่าด้านการวางแผน การลงมือปฏิบัติ การ ตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน และการแก้ไขปรับปรุง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้อง กับผลการวิจัยของ เจริญ อภิไชย (2551 : 69-70) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อ การส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่ฟ้าหลวง และอำเภอแม่สาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของ ผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราโมทย์ มลคล้า (2551 : 119-121) ได้ ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้นำครอบครัวในเขตปกครอง ท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การมี ส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจาก สื่อมวลชน และแรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วน พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ตัญญา จารุจินดา (2551 : 56-61) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มงคล อินทรโชติ (2552 : 189-205) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 3 ผลการวิจัย พบว่าการบริหารโรงเรียน โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามคุณลักษณะ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมี ภูมิคุ้มกัน และเงื่อนไขคุณธรรม เงื่อนไขความรู้บริหารงาน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การ

บริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกด้าน

จากข้อค้นพบดังกล่าวอาจเป็นเพราะว่า แนวทางในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีการพัฒนาองค์ความรู้และเครื่องมือการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนาแนวคิดได้อย่างชัดเจน อันจะนำไปสู่การสร้างความสำเร็จเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การบริหารจัดการสถานศึกษาด้านต่าง ๆ อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาจะต้องดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงดังกล่าว โดยการจัดให้มีการจัดทำนโยบายในระดับโรงเรียน ซึ่งทำให้เกิดการศึกษา และปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษา ประกอบกับมีการประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เอกสาร และโฆษณาอย่างแพร่หลาย และผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้จึงอาจจะเป็นเหตุให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2. สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และไม่เข้าร่วมโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการจัดระบบบริหารจัดการสถานศึกษา ที่เอื้อต่อการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ได้มากกว่าโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในขณะที่เดียวกันโรงเรียนที่ไม่เข้าร่วมโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ก็มีการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา การให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา มากกว่าโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งสอดคล้องกับ เจริญ อภิไชย (2551 : 69-70) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่ฟ้าหลวงและอำเภอแม่สาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อผู้บริหารมีบทบาทมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร

รองลงมาด้านการส่งเสริมโครงการและกิจกรรมและด้านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปราโมทย์ มลคล้า (2551 : 119-121) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ปกครองครัวเรือนในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชน และการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากหน่วยงานของรัฐ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของผู้ปกครองครัวเรือนในเขตปกครองท้องที่ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม ได้ร้อยละ 31.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศัญญา จารุจินดา (2551 : 56-61) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาครูในการน้อมนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้านบริหารงานวิชาการ คือ จัดประชุมทางวิชาการทุกเดือนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ด้านบริหารงบประมาณ คือ ส่งเสริมให้ครูมีการวางแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ด้านบริหารงานบุคคล คือ จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียน ด้านบริหารทั่วไป คือ ส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกับชุมชนและหน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสาวลักษณ์ มาพร (2551 : 82) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพร้อมและเปรียบเทียบความพร้อมในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพร้อมในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาโดยภาพรวม ทั้ง 6 ด้าน พบว่า มีความพร้อมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยรายด้าน พบว่า มีความพร้อมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ย 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายใน ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา ด้านการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนธรรม มีทอง (2552 : 108-110) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านร่องแซง ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนบ้านร่องแซงได้นำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ดังนี้ ด้านการบริหารวิชาการใช้ในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันต่อสภาพความ

เปลี่ยนแปลงของสังคม สิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีการอนุรักษ์และเห็นคุณค่าภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยโรงเรียนเน้นให้ครูได้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ถ่ายทอดปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจตลอดจนค่านิยมพื้นฐานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงภายใต้เงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรม ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะสถานศึกษาทุกแห่งมีการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ที่ว่าเป็นองค์กรแห่งคุณภาพ มีความเข้มแข็งและพร้อมจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ผู้เรียนมีคุณภาพ คุณธรรม และพัฒนาสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทยภายใต้ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ปรับปรุงหลักสูตรและสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมให้มีความเหมาะสม และสร้างความตระหนักในคุณค่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนด้านการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อาจเป็นเพราะสถานศึกษาทุกแห่งได้เปิดให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยสถานศึกษาทุกแห่งจะมีคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านการติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน เพราะสถานศึกษาทุกแห่งมีการติดตามและประเมินผลจากภายในโรงเรียนและภายนอกโรงเรียนซึ่งต้องผ่านเกณฑ์ และมาตรฐานการประเมินแบบเดียวกัน

3. สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก อาจเนื่องมาจากความพร้อมด้านงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา และสาเหตุที่มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันอาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายกทุกแห่งได้ปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาลเน้นคุณธรรมนำความรู้ และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข จากการศึกษาพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง หลักการ แนวคิด ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หากนำไปสู่

การปฏิบัติจะก่อให้เกิดความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี แก่ตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 1) และนโยบาย การศึกษากระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2550-2551 โดยเฉพาะด้านการศึกษาที่มีการเร่งรัดการปฏิรูป การศึกษา โดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้ กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เสริมสร้าง ความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้าง ความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพ สมรรถภาพ และประสิทธิภาพ กำหนดเป็นนโยบายและเป้าหมาย โดยมีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังค่านิยมในการนำคุณธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 2) และ โรงเรียนทุกขนาดได้ยึดกลยุทธ์ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้กำหนดการ ขับเคลื่อนกลยุทธ์ พ.ศ. 2551 คือคุณธรรมนำความรู้ นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตนตามหลัก คุณธรรมและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักธรรมาภิบาล ความสามัคคีกัน คุณธรรมตาม หลักสูตร และคุณธรรมที่คัดสรรโดยคณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน โดยมีจุดเน้น คือทุก โรงเรียนจัดกิจกรรมคุณธรรมนำความรู้ นำคุณธรรมที่คัดสรรเชื่อมโยงสู่การเรียนการสอนตามกลุ่ม สาระการเรียนรู้และสู่วัฒนธรรมองค์กร โดยให้ความสำคัญแก่การน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่การปฏิบัติจริง ทำให้การมีขนาดโรงเรียนแตกต่างกันไม่พบความแตกต่างในทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ควรมีการกำหนดนโยบายด้าน การพัฒนาหลักสูตรที่มีการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างชัดเจน มากยิ่งขึ้น และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างชัดเจน
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ควรจัดให้มีการติดตาม ประเมินผล ตรวจสอบ การจัดการศึกษา การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงอย่าง เป็นระบบ และมีการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของกิจกรรมต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ
3. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก สามารถนำ แนวทางการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง ไปเป็นแนวทางการปฏิบัติของ สถานศึกษา

4. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สถานศึกษาแกนนำ สถานศึกษาด้านแบบ กับสถานศึกษาอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรเลือกศึกษาวิจัย การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาทุกสังกัด เพื่อนำแนวทางการปฏิบัติมาแก้ไขพัฒนา ปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายกตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

3. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา

4. ควรมีการติดตามและประเมินผลการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก